

עין משפט
גזר מצוה

יב א מיי פֿכיג מה'ל שבת הלכה יט סמנ לאזין סה: יב ב מיי שם הלכה נח סמנ שם טושיע אר"ח סומן שלג סעיף טו טו: יד ג מיי שם הלכה ט טור שו"ע שם סעיף ח יח:

בזר ד מיי פֿי"א מהלכות ק"ם הלכה טו:

ⓘ

תורה אור השלם

- כל פֿעל ייז' לפֿעגהד וגם רָשע לָיוֹם רָעָה:

משלי טז ד

ⓘ

לעזי רש"י

אונגרי' א [אוינגריילישן]. ספר עבר'ס.

ⓘ

מוסף רש"י

מוטליץ **כנבולה**. תלוי מושפט ועומד קי עד הלילה ודומה כנבלה (מוחות 38).

ⓘ

מוסף תוספות

א. העזר על גב בשיר. מוס' הלח"ט. ב. הואיל ולא מצי שרי ליה. מוס' קת. ד"ה אהמי.

ⓘ

רבינו הגנאל

בין דאקיינא קוראין בהן בתורה ונבוכיאן אבל בכחובים אין קוריאן בהן, חזר ופירש מפני מה אין קוראין בכחובים. מפני ביטול בית המדרש, ומוסייעא לה [וְהָאָה דתני העוסק במקרא מידה שאינה מידה כו', ובית התלמוד ספי עזיף ממיקרא במקרא. אמר רב לא שנו שאין קורין בהן אלא בזמן בית המדרש, פירוש בשעה שהחכמים יושבים במדרש ומתעסקין בתלמוד, אבל שלא בזמן בהמ"ד, כגון שכבר עמדו בעלי מדרש ונכנסו לכתבהן, קורין, ושמואל אמר במקום שיש מדרש קבוע כו', ואסקה רב אישי הכי דאמרינן מעיקרא, אמר רב אין קורין בזמן בית המדרש אבל בזמן שלא בהמ"ד קורין, ושמואל [אמר] בין בזמן בהמ"ד בין שלא בזמן בהמ"ד אין קורין, ודסבירא ליה כ"י גמתי, וגזירה היא משום שטרי הדיוטות, והילכתא כלישנא דאמרינן מעיקרא, מתחזק, קמא בזמן בית המדרש אין קורין שלא בזמן בית המדרש קורין. ירושלמי [ח"א] אמר ר' ירושע בן לוי דהא אנרתא הכותבה אין לו חלק, הורושה מתחזק, שנתמה אינו מקבל שכן. מומרי לא איסתכלית בה אלא חד זמן, ואשכחית כתיב בה קע"ה פרשיות דבזכר ומירה צווי שכתוב בתורה כנגד שנות אברהם איבנו, שנאמר לקחת מתנות באדם, וכתיב האדם הגדול בענקים. קמ"ז מזמורות שכתוב בתלים כנגד שנות יעקב איבנו ללמד שכל קילוסין שישארל (ערשין הללויה) מקלטין להקב"ה כנגד שנותיו וכן יעקב שנתאמר ואתה קדוש יושב תהלות ישראל. קביע פעמים שישארל צוין הללויה כנגד שני אהרן שנאמר הללויה הללו אל

קמז:

ושמואל דאמר בר' נחמיה. ולא פליג אדרב דשפיר מודה דלמתני' דמפרש טעמא מפני ביטול בית המדרש קורין שלא בזמן בית המדרש אלא בא לומר דר' נחמיה פליג עלה דמתני':

וב"ש בשטרי הדיוטות. פירש צוקנטרס איגרות ומימה דנהגו העולם לקרות בכתב ואיגרות השלוחים ממקום למקום ולנטלטלן ודאי שרי דהא ראוין לאזר ע"פ גלויות ונראה לר"י דלא קרי שטרי הדיוטות אלא שטרי חובות וכיוצא בהן אצל איגרות שרי דפעמיס שיש בהן פקוח נפש ואפי' יודע שאין צו פקוח נפש ממיר ר"מ דלא הוי שטרי הדיוטות כיון שאין לריך למה שכתוב בה לפי שידוע מה שבאיגרות ואם אינו יודע שמא יש צו לורך גדול או פקוח נפש ושרי וכ"מ צירושלמי דקאמר מפני מה אין קורין בכתבי הקדש מפני שטרי הדיוטות שאם אמת אומר לו שהוא מותר אף הוא אומר מה צרך אם אתעסק צשטרותי משמע דווקא כעין חובות ושטרות קאמר וכן פ"י רש"י לקמנ' גבי גזירה שלא יקרא צשטרי הדיוטות דצשטרי מקח וממכר קאמר וכן הגיה צפי' כתב ידו ומיהו אותן מלחמות הכתובין צלע"ז נראה לרבינו יהודה דאסור לעיין בהן דלא גרע מהא דמניא צפ' שאל' (לקמן קמט). כתב שמתח האזרה והדיוקנאות אסור לקרות בהן בשבת ואפי' צחול לא ידע ר"י מי המיר דהו"ל כמושבז לניס:

פְּלִיגִי בַשַּׁמּוּאֵל ב'ו'. פי' אחר שפשט כל העור פליגי דרגנן שרו לנטלטל^א שעדיין לריך לבשר שלא יתלכלך ור' ישמעאל אסר אצל כשאינו מופשט אלא עד החזה שרי לכ"ע לנטלטל^ב כדמוכח בסמוך ואע"ג דר' ישמעאל לא שרי להפשט אלא עד החזה מ"מ פליגי צמופשט כולו כגון שעצר והפשט אי נמי צתמנידיס ומוספסיס דמותר להפשטין: **הכא**

אין קורין וב"ש בשטרי הדיוטות: **בַּתְנִי'** ימצילין תיק הספר עם הספר ותיק התפילין עם התפילין ואע"פ שיש בתוכן מעות וולחיהן מצילין אותן למבוי שאינו מפולש בן בתירא אומר אף למפולש: **גַּב'ו'** ת"ר ארבעה עשר שחל להיות בשבת מפשיטין את הפסח עד החזה דברי רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה וחכ"א דמפשיטין את כולו בשלמא לרבי ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה דהא איתעביד ליה צורך גבוה אלא לרבנן מ"ט אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן דאמר קרא יכל פעל ה' למענהו והכא מאי למענהו איכא רב יוסף אמר שלא יסריח רבא אמר ע' שלא יהו קדשי שמים מוטלין כנבלה מאי בינייהו איכא בינייהו דמנח אפתורא דדהבא אי נמי יומא דאסתנא ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה הא' פעל ה' למענהו מאי עביד ליה שלא יוציא את האימורין קודם הפשטת העור מ"ט אמר רב הונא בריה דרב נתן משום גימין אמר רב חסדא אמר מר עוקבא מאי אהדרו ליה חברייא לרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה הכי קאמרי ליה אם מצילין תיק הספר עם הספר לא נפשיט את הפסח מעורו מי דמי התם מלטול הכא מלאכה אמר רב אשי בתרתי פליגי פליגי במלטול ופליגי במלאכה והכי קאמרי ליה אם מצילין תיק הספר עם הספר לא נלטל עור אגב בשר מי

מעות שהן לורך הדיוט: **לא נפשיט אם הפסח**. צתמיה. משום לורך גבוה לא שרי לורך הדיוט צהדיה: **הסס**. מיק ומעות דקמייתי ראייה מיניה טלטול צעלמא הוא: **הכא**. גבי פלוגמיהו דפסח דליירי בה השתא מלאכה גמורה דהפשטה מאצות מלאכות היא [לעיל ג.]. **צטרסי פליגי**. גבי פסח פליגי צנטלטול דאסר רבי ישמעאל לטלטל ע' [הפסח] אחר שהוציא אימוריו אפי' מחמה ללל משום עור דלאו צר טלטול הוא (א) ולא דמי לשלחין דאמרין צצמה טומנין (לעיל מט.) שנטלטלין אותן דהסס עור צהמה גסה דחוי למישטמיה ולמיצוגא עליה: **והכי קאמרי ליה**. משובה לענין טלטול: **לא נטלטל עור אגב צשר**. דהוי נמי כבוד שמים דצשר דומיא דספר ומותר לנטלטלו מחמה ללל ואגב צשר יטלטלו עור המחזור צו:

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

דהוס שקיל שמא דלא מקבל שוחדא. היה מוציא עליו שם שאינו מקבל שוחד מצעלי דינין הצאין לפניו והיה מקבלו צסתר: **א"ל**. פילוספא לר"ג מיומא דגליתון כו': **שפיליט**. כל סוף הדבר הוא תחתית שלו ושייך למימר שפילית לסיפיה: **נהור נהורך צשרגא**. הנהר אורך צשרגא. רמזה שנתנה לו מנורה צשוחד: **אמר לו ר"ג אסא חמרא צצטשא**. דחפתו לארך כלומר אני נצחתי צשוחד (א) [והכל כדי שישמעו המתאספים שם צצלותו ומי הוא]: **זומן ציט המדרש**. קודם אכילה הוי דורשים: **שלא זומן ציט המדרש**.

לאחר אכילה לא דרשו משום צסכות: **פסקי סדרא צצסוניס**. (א) [היו רגילים לקרל צצהמ"ד פרשה צצתוניס]: **צמקוס צצמ"ד**. שהחסד דורש דהיינו צצהמ"ד אצל צעלמא קורין: **צין צמקוס צצמ"ד כו'** **זומן צצמ"ד אין קורין**. לפי שמצטלו מליך' אצל הדורש אצל שלא זומן צצמ"ד כגון לאחר אכילה קורין: **ושמואל דאמר לעיל אפילו לאחר אכילה אין קורין: כר' נחמיה**. אמרה למיתליה דלית ליה טעמא דאין קורין משום צטול אלא כדי שיאמרו קל וחומר לצטרי הדיוטות. ומיהו שמואל הנהיג צצמקומו כצצרי חכמים דמתניתי' דאמרי טעמא (דמתני') משום ציטול מורה הלכך לאחר אכילה דליכא דרשה קורין: **שונין צצן**. כגון מדרש שה"ש וקהלת: **שטרי הדיוטות**. כגון של חצצנות או איגרות השלוחות למלא חפץ: **גב'ו' עד החזה**. מתחיל מרגליו האחרונים עד החזה שיוכל להוציא אימוריס שהקטר חלציו דוחין צצת ומו לא מפשיט מידי עד אורחא דלורך הדיוט הוא: **למענהו**. לכצדו: **שלא יסריח**. שהעור מחממו ומסריחו ואין זה כצדו להיות פסח אוחלי שולחנו מגואל: **אפטורי דדבא**. שאינו מוטל צציון אצל לשמא יסריח חיש רב יוסף ורצא לא חיש עד אורחא: **יומא דאסתנא**. רוח צפויית שהיא ציטויית לא חמה ולא זנה כדאמרין ציצמות צצרק הערל (דף עג.) ואיזו רוח המצרכת רוח מזרחית צשעת החוס כדאמרין צגיטי' (דף לא): אפילו צצכת זרע צצמעי אשה מצרכת צו דכתיב (הושע יג) יצא קדים רוח ה' ממדבר עולה וגו'. יש מפרשין יומא דאסתנא רוח דרומית שהיא זונגת. אמת שרוח דרומית זונגת אצל אסתנא על כרחיך צפויית היא ונוחה כדאמר צעלמא (עירובין ד' סה.) לריכא שמעתא צילותא כיומא דאסתנא ורוח דרומית היא צלשון ארמי יומא דשותאטי: **קודם הפשטת העור**. עד החזה: **מ"ט**. עור לאימורין מאי קא עצי: **משום נימין**. של זמר הנדבקין צאימורין: **חצרייא**. צני מחלוקמו: **אם מציין**. צצצת: **טיק עם הספר**. ואע"פ שיש צתוכו מעות ומשום צצוד הספר שהוא לורך גבוה עבדין צצהדיה הללת

מעות שהן לורך הדיוט: **לא נפשיט אם הפסח**. צתמיה. משום לורך גבוה לא שרי לורך הדיוט צהדיה: **הסס**. מיק ומעות דקמייתי ראייה מיניה טלטול צעלמא הוא: **הכא**. גבי פלוגמיהו דפסח דליירי בה השתא מלאכה גמורה דהפשטה מאצות מלאכות היא [לעיל ג.]. **צטרסי פליגי**. גבי פסח פליגי צנטלטול דאסר רבי ישמעאל לטלטל ע' [הפסח] אחר שהוציא אימוריו אפי' מחמה ללל משום עור דלאו צר טלטול הוא (א) ולא דמי לשלחין דאמרין צצמה טומנין (לעיל מט.) שנטלטלין אותן דהסס עור צהמה גסה דחוי למישטמיה ולמיצוגא עליה: **והכי קאמרי ליה**. משובה לענין טלטול: **לא נטלטל עור אגב צשר**. דהוי נמי כבוד שמים דצשר דומיא דספר ומותר לנטלטלו מחמה ללל ואגב צשר יטלטלו עור המחזור צו:

מיי

מסורת הש"ס

א) צצסריס טיניס איהא אלא,
ב) היינו הספרה ער' מוס' לעיל דר. ד"ה שאלמלא וכו' וזכר מוספות להדיא צצגיגלה כל. ד"ה ואין מפטירין,
ג) [מוסף' פייד מ"ס פט"ו הלכה ג ע"ש],
ד) לקמן קלג: ממוות סג: [מוסף' דפסחי פ"ד],
ה) [נחמיס סה:],
ו) [צ"ל כל פעל],
ז) גיי רש"ל,
ח) גיי רש"ל,
ט) [לעיל לג.],
י) [רש"ל],
יא) [דף קמט.].

ⓘ

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה צצמיי פליגי וכו' דלאו צר טלטול הוא הס"ד ואחר כך מ"ה וכו' קאמרי ואח"כ ד"ה לא נטלטל וכו' המוזכר צו ולא דמי לשלחין וכו'. יכ"ה הך קושא' היא אף למצריח וע"ל צמוס' פ' צמה טומנין דף מט צד"ה טומנין צצשלין:

ⓘ

גליון הש"ס

גב' דבגריהעא פסקי דרי. ע"ל דף קד ע"א מוס' ד"ה שאלמלא:

ⓘ

רבינו הגנאל (המשך)

בקדשו, לקדשו לאהרן קדוש ה'. אפילו כן הוינא (מיכיעא) [מכביע'ל] בלוא. מצילין תיק הספר עם הספר. אמרי רבנן דהאי תיק קאי לחוריה, ונוטלין מןמקום שהוא עם הספר וכן תיק תפילין. י"ד שחל להיות בשבת. ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא אומר מפשיטין את הפסח עד החזה, סבר כיון דאיתעביד ליה צורך גבוה שיכול להוציא החלבים לא יפשוט ויתר מזה. ורבנן סבירין מפשיטין את הפסח עד החזה, שאל כיון קדשינן מוטלין בעוריהתן כנבילה, אבל אם הוא מוטל בשלחן צוהב בשבת צריך כבוד, לא יפשיט יתר למטה מן החזה וכו'. וגויטינן פספסחי' בפרק תמיד [נשחטן] שהיו מפשיטין, דזמן י"ד שחל להיות בשבת מניח ידו על כתף אחריהן, ור' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא מוקים למענהו שלא יצא האמורין קודם הפשטת העור כדי שלא ידבק שיער העור בחלבים. אמרי ליה רבנן [אין] מצילין תיק הספר עם הספר לא נפשוט (עור עם החזה) [את הפסח מעורין]. אמר להן מי דמי הצלת תיק טלטול בעלמא, הפשטת עור מלאכה דקא עצי בשר מקום שחיתו כל חד לדוכתיה והוא אסר, ואהדרו ליה אם מטלטלין להציל תיק של ספר אנו לא נטלטל עור אגב בשר.